

Halzl József emlékére

November 13-án, nyolcvanhetedik életévében elhunyt Halzl József, a Rákóczi Szövetség tiszteletbeli elnöke.

Halzl József Győrben született. Apai ágon a felvidéki Szencről származott. Budapesten, a több évszázados múltú Rákóczi Ferenc gimnáziumban tanult, amelynek egyes tanárai a Rákosi korban is őrizték az iskola szellemiségét. Kitűnőre érettségizett. Utána döntenie kellett a műszaki és a zenei pálya között. Végül némi

nehézségek után felvették a Műegyetem gépészmérnöki karára.

Az 1956-os forradalom idején ötödéves műegyetemi hallgatóként az események részeseként naplót írt, amelyet a rendszerváltás után megjelentetett. A rendszerváltás után az évente megtartott műegyetemi '56-os ünnepség és felvonulás hagyományának elindítója volt.

1957-ben szerzett gépészmérnöki oklevelet. Az egyetem elvégzése után az Energiagazdálkodási Intézetbe (EGI, akkor még HŐTERV) került Heller László professzor hívására. Az EGI-ben elsősorban a távhőellátással és a kapcsolt energiatermeléssel foglalkozott, ami Heller professzor egyik kedvenc témája volt. 1967-ben a Tanulmányi Osztály, később Főosztály vezetője lett. Több nyelven beszélt, magas szinten németül és angolul. Ezt a cégnél jól tudta hasznosítani a nemzetközi kapcsolatok építésében. Vezetője volt a Nemzetközi Atomenergia Ügynökség megbízásából az „Atomenergia a hőellátásban” című tanulmánynak, majd ennek gyakorlati alkalmazásaként az „Atomenergia a timföldiparban” című tanulmánynak is. Nagy létszámú, sikeres nemzetközi (kelet-nyugati) csúcsergia-konferenciát szervezett, amelynek fő témája volt a kapcsolt energiatermelés alapú távfűtés szerepe a csúcsergia-gazdálkodásban. Szervezője és részese volt csehszlovák és keletnémet társvállalatokkal folytatott szakmai együttműködési programoknak. Aktív tagja volt az Energiagazdálkodási Tudományos Egyesületnek, amelyben számos vidéki munkacsoportot szervezett a kapcsolt energiatermelésen alapuló távfűtés műszaki-gazdasági fejlesztési és gazdaságos üzemeltetési kérdéseinek a vizsgálatára. Több olyan tanulmány elkészítését vezette, amelyek hazai nagyvárosok – így a főváros – távhőrendszerei hőellátásának lehetőségét elemezte a településeken kívül üzemelő meglevő, vagy újonnan épített erőművekből. A távhőrendszerek energiatakarékos üzemére kidolgozott szabadalmát szinte valamennyi nagy hazai távhőszolgáltató alkalmazta. 1985-ben doktorált a Budapesti Műszaki Egyetemen. A főosztálya új témák kezdeményezője volt. Több külföldi (svéd, német, kanadai) céggel vette fel a kapcsolatot atomfűtőművek magyarországi megvalósítására. A gazdasági helyzet (az olajárak csökkenése) miatt azonban ez lekerült a napirendről. Ugyancsak kezdeményezője volt az EGI és a Főosztály a megújuló energiák (biomassza) és a gázmotorok magyarországi alkalmazásának a hőellátásban. Ebben „megelőzte korát”, pontosabban a gazdaságpolitika ennek a jelentőségét csak később ismerte fel. Az évtized végén a Dunai Vízlépcsővel kapcsolatban folytatott politikai viták idején ő szakmai oldalról közelítette meg a kérdést. Kollégáival és más szakemberekkel együttműködve kimutatta, hogy energetikai és gazdasági szempontból előnyösebb a fejlett országokban már elterjedt kombinált ciklusú földgáz-erőműveket létesíteni. Nálunk ekkor még egyetlen egy sem létezett.

Klasszikus vezetői tevékenységének jellemző vonása volt a kezdő és fiatalabb kollégák nevelése, amely magába foglalta a szakmai útmutatást, a komolyabb léptékű feladatokkal való ellátásukat, a hazai és a külföldi együttműködésekbe való bevonásukat, szervezte és elősegítette nyugati országbeli tapasztalatszerzéseiket. Az általa vezetett főosztályon ily módon kitűnő szakembereket nevelt, akik rendszer- és energiagazdálkodási szemléletüknek köszönhetően szakmai pályafutásuk későbbi szakaszában jelentős beosztásokba kerültek. Élőbeszédben és írásban is kiváló kommunikációs képességének eredményeként megszólalásait higgadt érvelés és választékos megfogalmazás jellemezte.

Szakmai útjait mindig felhasználta a szakmai kapcsolatok mellett a személyi kapcsolatai ápolására és bővítésére, különösen az akkori Csehszlovákiában, ahova őt a Felvidéken rokoni szálak is fűzték. 1968-ban, Csehszlovákia sajnálatosan rövid ideig tartó demokratikus átalakulási időszakában rokoni kapcsolatain keresztül rendszeresen megszerezte az ottani átmenetileg szabaddá vált sajtót, és az olvasottakat megvitatták munkatársaival. A csehszlovák „konszolidáció” időszakában is bővítette magyar-magyar kapcsolatait. Rendszeresen megkereste a pozsonyi, brünni és prágai magyar ifjúsági szervezeteket. Az EGI vezetése ezt elnézte, sőt a puhuló kádárizmus végső időszakában támogatta is. Az EGI leányfalui üdülőjében rendszeresen szervezhetett szakmai és politikai továbbképzést csehszlovákiai magyar fiataloknak, akik félig illegalitásban jöttek ide, miközben otthon nyomoztak utánuk. A továbbképzésekre színvonalas, reformer beállítottságú előadókat hívott meg többek között például a Külügyminisztériumból, a hazafias Népfronttól, de független szervezetektől is (Bethlen Gábor Alapítvány). Ez volt az előzménye a rendszerváltás után megalakult Rákóczi Szövetségnek.

Politikai szervező tevékenysége másban is megnyilvánult. Honismereti kört szervezett az EGI-ben, amelyre szintén nemzeti érzelmű politikusokat, szakembereket, újságírókat hívott meg. Ez tulajdonképpen egy ellenzéki kör volt. A rendezvények nyilvánosak voltak, az EGI ortodox szemléletű munkatársai is részt vehettek és részt is vettek rajta. Elhűlve hallgatták az elhangzottakat, de nem emelhettek kifogást, mert többnyire olyan meghívott vendégek voltak, akiknek a személyébe nem lehetett belekötni. A rendszerváltás előtt és alatt aktívan bekapcsolódott a Magyar Demokrata Fórum munkájába, egy ideig a párt igazgatójaként is dolgozott.

1991-ben részt vett a Magyar Energetikai Társaság megalakításában.

1989-ben alakult meg a Rákóczi Szövetség, amelynek kezdeményezőként vett részt a megalapításában. 1990. és 2018. között ő volt a Szövetség elnöke. 2018-ban a Rákóczi Szövetség tiszteletbeli elnökévé választották.

A Szövetség tevékenysége kiemelten a magyar fiatalokra irányul. Egyik fő célja a külhoni, elsősorban a Kárpát-medencei magyar ifjúság és az anyaországi magyar fiatalok kapcsolatának erősítése, közös programok szervezése, a másik fő cél a külhoni magyar családok magyar nyelvű iskolaválasztása.

1991. és 1994. között a Magyar Villamos Művek vezérigazgatója volt. Ezalatt hozta létre a hátrányos helyzetű emberek energiafogyasztását segítő Héra Alapítványt, amely az energiatakarékosságra is szoktatta őket azzal, hogy a támogatás rendszerint az akkor még drágán beszerezhető energiatakarékos égő volt. Amikor már nem volt az MVM vezérigazgatója, még hosszú ideig meg tudta győzni a soron következő vezérigazgatókat, hogy támogassák a Szövetséget.

A Rákóczi Szövetségben hatalmas lendülettel vetette bele magát a szervezőmunkába. Mára a Szövetség több mint 28 ezer taggal és 500-nál is több helyi szervezettel rendelkezik. Romló egészséggel is folyamatosan járta az országot és az egész Kárpát-medencét. Volt, hogy egyetlen nap Budapestről és egymástól is távol eső felvidéki helyeken három rendezvényen is előadást tartott vagy megbeszélésen vett részt. Még betegen is igyekezett aktívan dolgozni. Egy időre beköltözött a szövetség irodájába, hogy ne szakadjon el a napi munkától.

Magánéletében is aktív szervező volt. A városmajori katolikus gyülekezetben rendszeresen szervezett kulturális és ifjúsági rendezvényeket.

Életében később is meghatározó szerepet töltött be a komolyzene, ő maga is magas szinten zongorázott. A zenétől később sem szakadt el, barátaival sokáig összejártak zenélni.

Kedves Jóska, nyugodj békében!